

Klimaatakkoord Landelijke afspraken en lokale invulling

Op 29 november legt de VNG aan haar leden het Klimaatakkoord voor. De themabijeenkomst van de VHNG op vrijdag 15 november in het gemeentehuis van Velsen stond daarom in het teken van het [positieve pre-advies](#) dat de VNG haar leden op 1 november heeft toegezonden. Hieronder een impressie van [die ochtend](#).

“Als je bewoners het perspectief schetst dat zij een comfortabelere woning krijgen, dat zij niet langer het duurder wordende aardgas nodig hebben en dat daarvoor ook nog overheidssubsidie beschikbaar is. Dan kan het toch gewoon leuk in plaats van lastig zijn om te verduurzamen samen met bewoners?”

Jelle Beemsterboer, wethouder in Schagen én lid van de VNG-commissie Ruimte, Wonen en Mobiliteit, ziet [het Klimaatakkoord](#) als een prima basis om de komende 30 jaar aan de slag te gaan. Hij ziet economische mogelijkheden, goede business scenario's en maatschappelijk draagvlak. “Los van het geld dat we nodig hebben uit Den Haag, denk ik dat er geen Noord-Hollandse gemeente is waarin in het coalitie-akkoord geen klimaatambities zijn opgenomen.”

Hij maakt een rondje langs de Klimaattafels om de uitdagingen voor de gemeenten te schetsen. Ten aanzien van [Bedrijven](#) en [Industrie](#) hebben gemeente de rol als toezichthouder en handhaver als het gaat om de energiebesparende maatregelen die bedrijven moeten nemen. In de [Landbouw en landgebruik](#) gaat het onder meer over de

veenweiden, waarin “door verdere inklinking te voorkomen behoorlijke CO2-winsten zijn te behalen”. Bij [Mobiliteit](#) draait het onder meer om de laadpalenstructuur, waarbij technologische ontwikkelingen zich snel ontwikkelen. De tafel [Elektriciteit](#) over lokale opwekking is uiteraard een interessante voor gemeenten. Zon en wind bieden in Noord-Holland talloze mogelijkheden. Beemsterboer roept gemeenten ook op samen te werken en solidair te zijn. “Windmolens zijn bijvoorbeeld in Den Helder vanwege Defensie geen opties.” Tenslotte laat hij zijn gedachten gaan over warmtenetwerken in de [Gebouwde omgeving](#), een hersenkraker voor vele gemeenten. “Om van het gas af te gaan, begin in uniforme wijken of waar veel draagvlak is.”

“Het is een mooie politieke en bestuurlijke uitdaging om mensen enthousiast te maken”, zo sluit hij af. “Dat we dit niet doen omdat het moet van Parijs maar ook omdat we comfortabeler en gezonder gaan leven.”

De 30 regio's stellen uiterlijk 1 juni 2020 de concept regionale energiestrategie (RES) vast. We willen daarom de raden goed faciliteren om te kunnen besturen op hoofdlijnen. We realiseren ons ook dat de tijdsdruk groot is. In januari organiseren we lokale werkateliers. In april en mei is er ook ruimte ingelast voor reflectie en uitwisseling van ideeën ingelast. Dan besluiten colleges en raden zelf over de concept-RES. Wacht niet op de RES, ga gewoon op de slag! Wies Thesingh, programmamanager RES Noord-Holland Noord.

Het enthousiasme van Beemsterboer slaat niet op iedereen over. “Ik hoor weinig over hoe de burger dit gaat betalen en hoe wij de economie overeind denken te houden,” klinkt het uit de zaal. Het tempo waarin de Regionale Energiestrategieën moeten worden opgesteld, baart weer een ander zorgen. “Onder raadsleden bestaat nog onvoldoende besef wat ons te wachten staat, laat staan onder inwoners.”

“Ik zie in Heemstede, en ik hoor het uit Haarlem ook, dat er steeds meer mensen op bijeenkomsten hierover afkomen”, werpt een raadslid tegen. De opvatting dat gemeenten niet langer moeten wachten met communicatiecampagnes en wijkbijeenkomsten, wordt in ieder geval unaniem gedeeld.

VNHG-voorzitter **Han ter Heegde** (“De VNHG vertegenwoordigt geen standpunt!”) probeert enkele conclusies te trekken. Nieuwe wetgeving moet ruimte bieden aan gemeenten om eigen energiesystemen op te tuigen, waarbij ze ook profiteren van de baten. Voor enkele gemeentebestuurders telt dit minsten zo zwaar als voldoende financiële tegemoetkomingen door het rijk.

Al blijft dat laatst het pijnpunt voor een meerderheid van de gemeenten. De tekorten in de gemeentelijke budgetten voor de Jeugdzorg zijn dagelijks voelbaar. Ter Heegde luistert aandachtig: “Met de ongeveer 145 miljoen voor 2020 en 2021 kunnen we uit de voeten. Over de gelden die we daarna van het rijk krijgen, onderhandelen we verder. Voor de VNG moet dan het uitgangspunt zijn; ten eerst moeten de kosten die de gemeenten maken voor de uitwerking, vergoed worden door het rijk. Ten tweede moet er dan een heldere berekening liggen die inzichtelijk maakt wat de lasten voor de burger worden. Ik heb u gehoord.”

Van links naar rechts: gespreksleider Ruurd Palstra, Jan Schreuder, Wies Thesingh en Sebastiaan Dinjens

Velsen is ambitieus. Wij zien kansen voor een warmtenetwerk voor de gehele IJmond. In 1672 zullen de dorpen afzonderlijk geen business case in de Hollandse Waterlinie hebben gezien. Datzelfde geldt nu voor het warmtenetwerk. De realisering hiervan vraagt om een centrale landelijke regierol en goede samenwerking tussen gemeenten.
Sebastiaan Dinjens, wethouder gemeente Velsen.

Werk samen aan je eigen energieketen. De nieuwe warmte/energiewet moet mogelijk maken dat je lokaal met alle partijen zoals bedrijven je eigen energiesysteem opzet. Hoe ga je de vraag bundelen in je gemeente. Je kunt zonnepanelen kopen maar dan is de energie nog niet van jou! De toekomst is aan een decentraal energiesysteem, waarbij ook de baten binnen de gemeente blijven. Jan Schreuder, programmamanager Zaanstad.

Sacha Kuijs, raadslid Bloemendaal (D66):

“Bloemendaal is druk bezig om mensen ervan te doordringen dat we echt iets moeten gaan doen. Dit jaar nog komt een bewonerskrant uit over de energietransitie. Onze inwoners hebben moeite met windturbines in zee. Ik begrijp dat maar ik denk ook dat we anders tegen onze leefomgeving moeten gaan aankijken. Jongeren kijken niet meer op van windmolens of zonnepanelen. Hernieuwbare energie levert straks niet alleen warmte, maar maakt onze leefomgeving bovendien schoner en gezonder.

--

In de Regionale Energiestrategieën zie ik vele gemeentelijke pilots. Bloemendaal ontbreekt nog in die lijst. Het zou mooi zijn als we het enorme parkeerterrein bij Bloemendaal aan Zee kunnen benutten voor zonnepanelen. Ik zie geen belemmering om dit Klimaatakkoord te ondertekenen. We hebben grotere uitdagingen gehad, we zijn rijk en hebben veel kennis. Jeugdzorg en Klimaatakkoord is appels met peren vergelijken maar we blijven uiteraard wel opletten dat het financieel uitvoerbaar blijft voor de gemeenten.”

—

Remco Duijnker, wethouder Den Helder (Seniorenpartij):

“De lijn van de VNG met de nadruk op de collectiviteit van warmtenetwerken en woonlastenneutraliteit onderschrijf ik. Ik geloof minder in versnipperde decentrale initiatieven en meer in collectiviteit. In Den Helder zijn we druk bezig met ontwikkeling van aardwarmte in de gebouwde omgeving. De HVC heeft inmiddels een opsporingsvergunning van het rijk. Op 4 kilometer diepte is het 90 graden. We hopen dat in te zetten voor collectieve vormen van warmtevoorziening.

--

Over de financiering van dit alles maak ik me minder zorgen. De investeringen betalen zich wel terug in structureel lagere kosten. Ik ben wel bang dat als gevolg van het liberale denken de rekening alsnog bij de burger komt te liggen. Ik heb een rechts hart maar ik zie energievoorziening eigenlijk als een basisbehoefte, net als zorg. Het rijk moet daarbij een centrale rol spelen en burgers ontzorgen met pakketten van energiebesparende maatregelen. En dus niet alles te gemakkelijk op het bordje van de gemeente leggen.”

—

Redactie: Mark van Kollenburg

Volgende bijeenkomst VNHG:
Themabijeenkomst financiële
beheersbaarheid sociaal domein
 Vrijdag 24 januari 2020, 10-12u
 Purmerend